

Rob de Wijk

Onthullend, die kritiek op de nieuwe post voor Dijsselbloem

De eerste reactie die mij bijbleef over een Nederlands voorzitterschap van de eurozone was afkomstig van SP-Europarlementariër Dennis de Jong, medio december. Als Dijsselbloem voorzitter zou worden, vond hij, zou Nederland zijn belangen niet meer kunnen verdedigen. Later bleek dat dit denken in brede kring gemeengoed was geworden.

SP-Kamerlid Harry van Bommel twitterde dat de benoeming van Dijsselbloem een slechte zaak was: "Slecht voor de onderhandelingspositie van Nederland." In een persbericht liet de SP weten dat het een stuk lastiger zou worden om de poot stijf te houden tijdens onderhandelingen. Het bleek een mening te zijn die door de PVV, delen van de VVD en zelfs door de Jonge Socialisten werd gedeeld. De laatste groep vond dat Dijsselbloem de strijd tegen het 'bezuinigingsfetisjisme' van de Europese technocraten moet aangaan. Kennelijk kan de minister dat niet als voorzitter van de Eurogroep.

Ik stoorde mij verschrikkelijk aan deze opstelling. Sommige politici hebben kennelijk geen enkel idee meer van hoe een land zich internationaal moet profileren om zijn belangen te beschermen. Het bontst maakte De Jong het toen hij beweerde dat Nederland iets in ruil voor deze functie zou moeten eisen. Een logische eis, als je van de veronderstelling uitgaat dat die functie een betekenisloze corveebaar is.

Dat is natuurlijk onzin.

Al jaren klaag ik dat Nederland geen invloed meer in de wereld heeft en wij nauwelijks meer internationale topfuncties krijgen. Maar het meest storend is de gedachte dat je pas in het landsbelang handelt als je, in de woorden van de SP, 'je poot stijf houdt'.

Je poot stijf houden duidt over het algemeen op ideeënarmoede. Is er op het niveau van regering en parlement daarvan sprake, dan duidt dat op een gebrek aan staatsmanschap – toevallig ook een kenmerk van een stagnerend land. En stagnatie is precies dat wat politici krijgen als ze geen compromissen willen sluiten.

Ideeenrijkdom en het slaan van bruggen tussen landen verklaarde waarom de Nederlandse invloed tot het begin van deze eeuw groter was dan wat men op grond van onze economische en militaire macht zou verwachten. Nederland had relatief veel belangrijke internationale posten en werd internationaal geroemd als bruggenbouwer. De gedachte was dat alleen zo een middelgrote mogendheid zijn belangen kan verdedigen: constructief meedenken en sturen met ideeën. Een handige, ideeenrijke voorzitter van de eurozone heeft daarom grote invloed.

Denemarken is een interessant voorbeeld. Mede door de gedoogconstructie met de Deense PVV werden de luiken gesloten. Maar een jaar of vijf geleden zagen de Denen in dat vooral zichzelf hiervan de dupe werden. Er kwam een actiever buitenland- en defensiebeleid. De Deen Rasmussen werd prompt secretaris-generaal van de Navo. Denemarken kwam weer op de kaart en haar invloed nam toe.

De kritiek op Dijsselbloems benoeming duidt op onkunde over hoe een land internationaal moet opereren. Wie denkt dat Nederland bovendien iets terug moet eisen als Dijsselbloem die functie krijgt, is de weg kwijt.

Of is de oorzaak van alle kritiek de vrees dat Dijsselbloem juist veel invloed krijgt – met ideeën die al die eurosceptici niet prui-

Mali verdient hulp tegen aanval van buitenaf

De destabilisatie had ook in andere landen in de Sahara en de Sahel kunnen plaatsvinden. Maar Mali was extra kwetsbaar.

Jan Pronk
voormalig VN-gezant Darfur

Na de aanslagen in de VS op 11 september 2001 werd gevreesd dat meer geweld zou volgen. Westerse politici waren bezorgd dat islamitische terreurgroepen in meerdere landen voet aan de grond zouden krijgen om van daaruit wereldwijd aanslagen te verrichten. Die vrees was ook het hoofdmotief voor de westerse interventies in Irak, Afghanistan, Pakistan en Jemen.

Maar hoe stond het met Afrika? Verwacht werd dat extremistische groeperingen vooral vanuit Soedan en Somalië zouden opereren. Maar in Soedan, een dictatuur met een sterk leger en dito geheime dienst, kregen fundamentalistische extremisten geen kans de macht te grijpen. In Somalië was Al Shabaab vooral verwikkeld in een binnenlandse strijd. Pas sinds Al Shabaab met behulp van troepen uit andere Afrikaanse landen is teruggedrongen, dreigt ook destabilisatie van buurlanden, vooral Kenia.

De internationale aandacht heeft zich de laatste jaren vooral gericht op gebieden waar zich een Arabische Lente leek af te tekenen. Dat was terecht. De massale demonstraties in Tunesië, Egypte, Libië, Jordanië en Syrië zouden wel eens het begin kunnen vormen van onomkeerbare veranderingen: democratisering en handhaving van mensenrechten. Die verwachtingen zijn nog niet bewaarheid. Dat geldt zeker voor Syrië, maar ook elders gaat het tergend langzaam en worden vaak stappen teruggezet.

Er was een tweede reden voor de westerse belangstelling voor de Ara-

Franse militairen in Mali.

bische Lente: vrees dat fundamentalistisch-islamitische groeperingen de macht zouden grijpen. Maar in sommige landen was de staat zo sterk, dat die groepen daarvoor even weinig mogelijkheden hadden als in Soedan. In andere landen had de bevolking een betrekkelijk hoog ontwikkelingspeil bereikt en had vooral de middenklasse zicht op verdere vooruitgang. Die wenst men niet te riskeerend door zich te laten verlokken door fundamentalisme en fanatisme.

In landen vlak ten zuiden van Noord-Afrika en ten westen van Soedan – in de Sahara en de Sahel – is de situatie totaal anders. Tsjaad, Niger, de Centraal-Afrikaanse Republiek, Mali en Mauretanië zijn zwakke en arme staten. Hun middenklasse is zwak, de armoede is groot en het perspectief op vooruitgang gering. Al deze landen kunnen gemakkelijk van buitenaf worden gedestabili-

seerd. In elk van deze landen is de situatie behoorlijk verslechterd, zonder dat daarop een constructief antwoord kwam vanuit Europa en de VS.

De destabilisatie van Mali had in elk van deze landen kunnen plaatsvinden. Maar Mali was extra kwetsbaar. Een blik op de kaart laat zien hoe tweeslachtig deze natiestaat van nature is. De strijd die het regime in de jaren negentig voerde met Toureges in het noorden is destijds beslecht met vreedgevolle vredesmanifestaties en wapenverbrandingen, maar daarna is weinig gedaan om de oorspronkelijke onvrede weg te nemen. Die leidde vorig jaar tot een nieuwe opstand. De opstandelingen kregen steun van moslimmilities, en werden door hen overvleugeld. Die milities kwamen overal vandaan, vooral uit Algerije – waar Bouteflika de fundamentalisten na een bloedige burgeroorlog naar het zuiden had verdreven – en uit Libië, na de val van het regime Kadafi. Het Malinese leger was geen partij. En de staat was, na de staatsgreep van vorig jaar, in tal van opzichten danig verzwakt.

Frankrijk heeft militair ingegrepen. Franse belangen spelen een rol, maar het ingrijpen vindt plaats op verzoek van de regering van Mali en met machtiging door de VN Veiligheidsraad. Hoe groot de interne problemen ook zijn, Mali is van buitenaf aangevallen en dat rechtvaardigt het ingrijpen. Maar het zal verder moeten strekken dan een militaire interventie. Mali en de andere landen zullen moeten worden geholpen zich te ontwikkelen tot krachtige democratische staten, waarbinnen alle bevolkingsgroepen gelijke rechten hebben en reële kansen op vooruitgang.

Brieven postbus 859, 1000 AW Amsterdam, lezers@trouw.nl

Loze belofte

De elektriciteitsmaatschappijen Eon en Electrabel hebben beloofd om de CO₂ uit hun nieuwe kolen centrales op de Maasvlakte af te vangen en op te slaan. Dankzij die belofte mochten ze gaan bouwen. Nu duidelijk wordt dat ze hun belofte niet nakomen (Trouw, 16 januari) dient de overheid haar gezag te laten gelden. Dat kan met de bepaling dat de nieuwe centrales pas in bedrijf mogen worden gesteld als de CO₂-uitstoot per kilowattuur even laag is als die van een moderne gascentrale. Deze eis zal Eon en Electrabel dwingen alsnog de afvang en opslag van CO₂ serieus te nemen. Zolang dat niet gebeurt, voel ik mij als betrokken burger geschoffeerd door de arrogantie van de elektriciteitsmaatschappijen en de slappe houding van de overheid.

Evert du Marchie van Voorthuysen Groningen

Asielzoekers recht doen

Wat moet er gebeuren om de regering tot het inzicht te brengen dat asielzoekers mensen zijn? Het is onverteerbaar dat nauwelijks wordt gereageerd op kritiek van advocaten, de Nationale Ombudsman, Amnesty International en Vluchtelingenwerk Nederland. Waarom accepteert onze volksvertegenwoordiging

'Maak kromme komkommers goedkoper, en we eten ze.'

FOTO ANP

dit inhumane beleid? Misschien moet elke Trouw-lezer elke dag een brief aan de staatssecretaris en het parlement schrijven met: "En, hoe staat het vandaag met het recht doen aan de vreemdeling?" Misschien helpt het.

G.W.Noomen Zwolle

Belastingdienst is uitvoerder

In Trouw van 24 januari val ik over het zinnetje: 'Het is de Belasting-

dienst die de loonheffing op het inkomen heeft verhoogd'. Nee, de belastingdienst verhoogt niets! De regering en het parlement maken wetten en de belastingdienst voert die uit en handhaaft waar nodig. Als ex-werknemer van die dienst word ik moe van dit soort berichtgeving.

Hans van Loenen Wageningen

Betaalbare netwerken

Het is verleidelijk in de winter het

spoorwegnet in Zwitserland tot voorbeeld te stellen: treinen blijven daar volgens het boekje rijden ook al vallen er meters sneeuw (Denktank, 23 januari). Kwaliteit kent echter zijn prijs: het Zwitserse systeem is verre van goedkoop. Uiteraard zijn er in Nederland verbeteringen mogelijk, maar de vraag is wat een robuuster spoorwegnet ons waard is. Willen we miljarden extra investeren voor een relatief korte periode of accepteren we tijdelijk enige overlast? Dat is niet optimaal maar wel haalbaar en betaalbaar.

Henk Warmer Lelystad

Geen 'orgelgeleuter'

In mijn ruim 45-jarige organistenpraktijk in diverse protestantse kerken, heb ik mij nooit bezondigd aan tien minuten 'orgelgeleuter' voor de dienst (Religie&Filosofie, 21 januari). Gemeenteleden die elkaar ontmoeten hebben er recht op om voor de dienst even een praatje te maken. Dat veroorzaakt natuurlijk enige ruis. Een kort intro door de organist is meer dan genoeg. Je merkt meteen dat het dan stil wordt omdat men wel weet dat de dienst begint. De orgelmuziek, die vaak als muzikaal behang wordt gezien, moet echt onderdeel zijn van de liturgie.

Dick Muller Ens

Rechte bananen

Tussen de 30 en 50 procent van het voedsel dat wordt geproduceerd, belandt in de vuilnisbak (Trouw, 11 januari). Het Britse instituut van ingenieurs, IME, ziet de 'schoonheidseisen' van de westerse consument als oorzaak van deze verspilling. Wij zouden geen groenten willen eten die daaraan niet voldoen. Wat als supermarkten rechte bananen en kromme komkommers in aparte schappen leggen en met korting aanbieden? Deze groenten zullen zeker verkocht worden.

Sharon Kromotaroeno Antwerpen

PvdA en de moraal

Lex Oomkes schrijft dat de PvdA de moraal heeft herontdekt (Podium, 23 januari). Vergeten lijkt het hoongelach in de Tweede Kamer (ook van PvdA'ers) aan het adres van Enneüs Heerma toen hij in 1994 normen en waarden aan de orde stelde. Vergeten lijkt, dat Balkenende tien jaar geleden nogal wat over zich heen kreeg, ook van PvdA'ers, toen hij datzelfde deed met de formule: fatsoen moet je doen. Nu PvdA-voorzitter Hans Spekman klaagt over belediging via Twitter, storten de media zich op de kennelijk veranderde moraal van de PvdA. Ik geloof wel in wonderen, maar hier niet in.

Henk van der Munnik Steenwijk